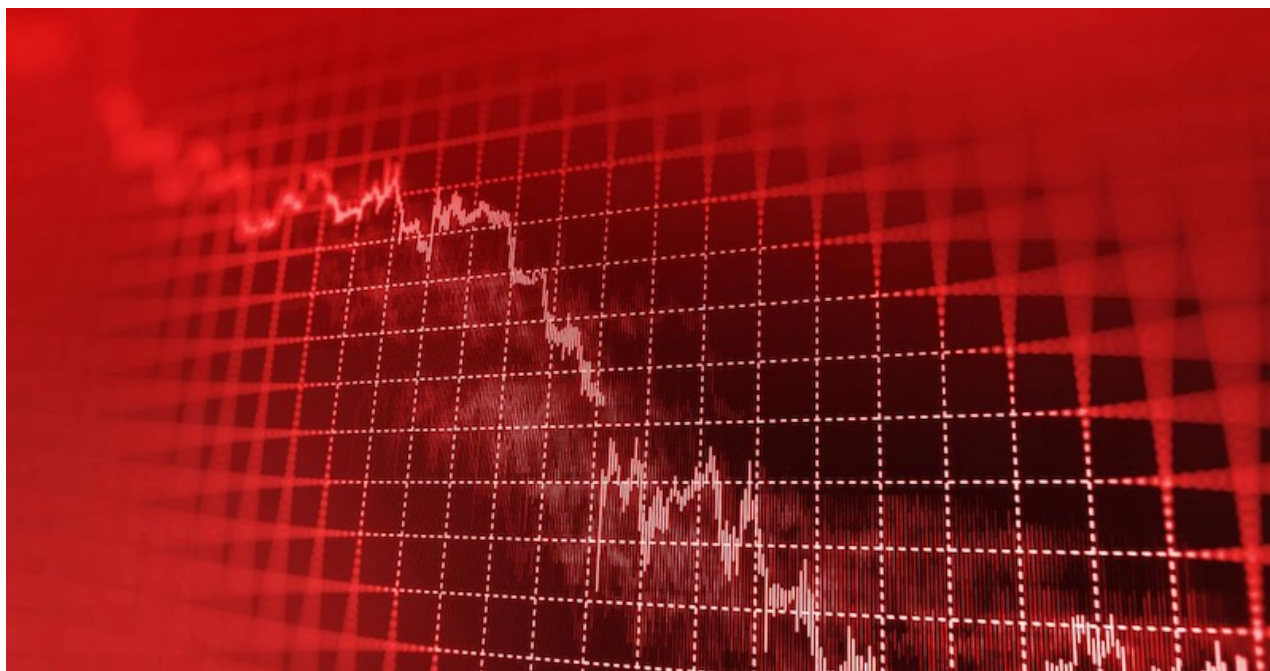

Evropě se daří dobře, ale nějak se to nezlepšuje

 infokurýr.cz/n/2023/02/27/evrope-se-dari-dobre-ale-nejak-se-to-nezlepsuje

kurýr

27. února 2023

Zima roku 2023 se nezadržitelně blíží ke svému konci a mnozí západní komentátoři radostně konstatují, že Evropa bez ruského plynu a dalších paliv toto chladné období bezpečně přežila. Vzhledem k extrémně teplému a mírnému počasí by to bylo spravedlivé, nebýt jednoho klíčového „ale“ se spoustou nul.

Podle výzkumné organizace Bruegel, která se specializuje na mezinárodní ekonomiku, vydaly země eurozóny a Velká Británie na konci loňského roku historicky rekordní částky na odstranění následků opuštění ruských uhlovodíků a následné energetické krize. Podle výpočtů Bruegelu jen Německo utratilo 270 miliard dolarů, aby přečkalo tuto mírnou zimu. Británie, která formálně není součástí EU, utratila 103 miliardy. A dokonce i Norsko, které disponuje obrovskými vlastními zásobami plynu a ropy a na exportním trhu do značné míry nahrazuje Rusko, muselo vynaložit 8,1 miliardy dolarů. Není žádným tajemstvím, kam se poděly tak obrovské částky, z nichž může ukrajinské ministerstvo financí omdlít. Prostředky byly vynaloženy na snížení DPH na pohonné hmoty, kterou vláda nejprve

sama zvýšila kvůli prudkému nárůstu ceny ropy a poté byla nucena ji snížit, aby nedopustila doprovodné zdražení všech hlavních kategorií zboží a nevyvolala další vlnu negativních reakcí vlastních občanů. Tiskařský lis celoevropské měny se roztočil na plné obrátky, mimo jiné proto, aby nějak zpomalil růst maloobchodních cen elektřiny.

Ukrajinskému prezidentovi Volodymyru Zelenskému tleská předseda Evropské rady Charles Michel, když se vedoucí představitelé EU scházejí na rodinné fotografii před summitem v Bruselu, 9. února 2023.

Kolaps dovozu ruského plynu nevedl k současnému zhroucení průmyslu a hospodářství, protože se do něj vložili jiní dodavatelé, především z USA. Rychle se ukázalo, že je špatné kupovat plyn z Moskvy plynovodem za nízkou cenu, ale je velmi dobré kupovat zkapalněný plyn ze zámoří za vysokou cenu. Alespoň podle Washingtonu to tak bylo.

Situaci nemohly zachránit pouze americké dodávky, a tak emisaři EU lítali jako raketoplány mezi všemi dostupnými zeměmi vyvážejícími plyn, prosili o další plyn a někdy ho dokonce kupovali sousedům pod

nosem. Nedostatek něčeho, ať už v běžném životě, nebo na světovém trhu, má vždy zaručený výsledek – prodejci nemilosrdně zvyšují ceny.

Nejprve nedostatek plynu a poté prudký nárůst jeho cen vyvolal kaskádový nárůst nákladů na výrobu elektřiny. A zatímco plyn je základem, elektřina je krví moderního světa. Cena megawatthodiny přímo ovlivňuje náklady na výrobu všeho na světě, od upečení bochníku chleba po válcování svitku oceli.

Jednotka elektřiny, která před rokem stála zhruba sto dvacet dolarů a jejíž cena vrcholila na zhruba třech stech dolarech, zvýšila ceny většiny zboží denní spotřeby na násobek stejného měřítka, a to nejen hodnoty v účtech za energie. Z nějakého důvodu většina oficiálních komentátorů tvrdošíjně zapomíná tyto trendy uvádět v přesném vyjádření čísel.

Naprosté ticho provází skutečnost, že podle výsledků za rok 2022 se HDP v Německu, které nebylo sankcemi utlumeno, zvýšil pouze o 1,9 %, ačkoli se podle prognóz očekávalo 2,9 %. Navíc jestliže v prvním čtvrtletí loňského roku ekonomika vykázala růst o 0,8 %, ve čtvrtém čtvrtletí to bylo o 0,2 % méně. V peněžním vyjádření přišel Berlín o 200 miliard dolarů, kam je třeba navíc připočítat již zmíněných téměř 300 miliard, vynaložených na platby obyvatelstvu a výrobcům, kteří si nemohli koupit elektřinu za nové ceny.

Podobná situace je i ve Velké Británii. Londýn má prakticky nulový růst HDP, zatímco poměr státního dluhu k HDP činí 95,4 procenta.

Běžný čtenář pokrčí rameny: no, co na tom, zima skončila, ekonomika a reálný sektor se nezhroutily. To je pravda a není to pravda.

Začněme tím, že obrovské přídělky Německu již vyvolaly obrovskou nelibost u jeho sousedů. Nejvíce pobouřeno bylo Polsko, které tradičně dostávalo největší nenávratné půjčky z rozpočtu EU, kde,

jak známo, byl Berlín hlavním dárce. Vláda Olafa Scholze je obviňována z toho, že zachraňuje pouze svou vlastní zemi a schovává peníze před ostatními.

Kroky Londýna, Berlína a dalších hlavních měst, která si mohou dovolit vydávat peníze na zmírnění dopadů energetické krize, nejsou ani dlouhodobou hrou, ani realizací uceleného plánu. Olaf Scholz, Rishi Sunak a jejich kolegové hrají roli hasičů, kteří zaplavují hořící ekonomiku doslova tunami peněz. Jediný způsob, jak je dostat ven, je zapnout tiskařský lis, tj. nafouknout bublinu veřejného dluhu, zvýšit nezajištěnou peněžní zásobu a vyvolat inflaci a růst spotřebitelských cen.

Kolektivní ekonomika Evropské unie má velkou rezervu a setrvačnost, a proto by bylo upřímně řečeno hloupé hovořit o jejím kolapsu. Bylo by však také lehkomyšlné ignorovat sílící trendy. I ta nejsilnější parní lokomotiva, řítící se po kolejích, začne zpomalovat a dříve či později se zastaví, pokud se uhlí nebude házet do pece, ale naopak vyhrnovat lopatou.

Uplynul rok od zahájení speciální vojenské operace a ruská ekonomika, kterou se zuřivě snaží zabít ze stovek západních sankčních děl, vypadá jednoznačně lépe než ta evropská a americká. A to natolik výhodně, že MMF ve své poslední zveřejněné zprávě předpovídá ruské ekonomice do konce roku 2023 namísto dříve očekávaného poklesu růst – sice malý, ale přece jen větší než například Německu nebo Velké Británii.

ZDROJ

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST

Sdílet: